AKSA TUFANI

Gazze Deneyimi –

Fikir ve Bilgi Hazırlığı

El-Aksa Tufanı Serisi – Toplumsal İnşa Üzerine Araştırmalar

Hazırlayan: Müh. İsmail Alashqar

Ekim / Teşrin-i Evvel 2025

(*Silsiletü Tûfân el-Aksâ – Direnişin Fikrî Boyutu*)

içindikiler

Genel Giriş 5
İthaf (İthaf Sayfası) 7
Giriş (Önsöz) 8
Giriş 13
Birinci Bölüm: Kuramsal Temel ve Anlayış 15
İkinci Bölüm: Eğitim Süreci; Beşikten Üniversiteye 16
Üçüncü Bölüm: Bilgi Hazırlığının Araçlar
ı ve Kurumsal Çerçeve 19
Dördüncü Bölüm: Ruhsal ve Psikolojik Boyut 21
Beşinci Bölüm: Fikrî Hazırlığın Etkileri 22
Altıncı Bölüm: Vaka Çalışmaları 23
Yedinci Bölüm: Uygulama Modelleri 24
Sekizinci Bölüm: İzleme ve Değerlendirme (M&E) 25
Dokuzuncu Bölüm: Zorluklar ve Engeller 26
Onuncu Bölüm: Öneriler ve Eylem Matrisi (1 Yıllık Plan) 27
Sonuç (Kapanış) 28
Üçüncü Bölüm: Gazze Ortamında Bilgi ve
Fikir Eğitimi Sistemi 29
Dördüncü Bölüm: Kurumlar, Programlar ve Müfredat 32
Beşinci Bölüm: Fikrî Meydan Okumalar ve

Düşünsel Sızmalar 37
Altıncı Bölüm: Fikrî ve
Bilgisel Hazırlıkta Ulusal Bir Projeye Doğru 42
Genel Sonuç (Kapanış) 47
Yönetsel Özet.....49

Genel Giriş

Bismillahirrahmanirrahim

Gazze, sadece deniz kenarında kuşatılmış bir şehir değildir; o, aynı zamanda **bir bilinç üretimi mektebidir**; nesillere, düşüncenin bir silah, bilginin ise imana kök saldığında yenilmez bir yaşam gücü olduğunu öğretmiştir/öğretmektedir.

Gücün tanımlarının değiştiği bir çağda, ulusların değerinin, değer yerine teknolojiyle ölçüldüğü bir zamanda, Gazze, dünyaya özgün bir model sundu: **Fikir ve Bilgi Hazırlığı**, kültürel bir lüks değildir; **varoluşun ve zgürlüğün ön şartıdır.**

Bu çalışma, **"Aksa Tufanı Serisi – Toplumsal İnşa alışmaları"** dizisinin bir parçası olarak, Gazze'nin eğitim ve bilinç alanındaki deneyimini analitik bir yaklaşımla inceliyor: anaokulundan üniversiteye, aileden sokağa kadar her alanda, bilginin değerlerle, eğitimin kimlikle buluştuğu, tüm toplumun **direniş insanını** inşa eden bir laboratuvara dönüştüğü süreci belgeliyor.

Amaç; Gazze'nin tüm zorluklara rağmen nasıl **imanla beslenen bir düşünce modeli geliştirdiğini** ortaya koymaktır; akıl ile kalbi, fikir ile eylemi birleştiren; Filistin insanını sahip oldukları maddî varlıklarla değil, **düşünme ve direniş gücüyle** tanımlayan bir model!

Ayrıca bu çalışma, Arap ve Türk araştırmacılara, eğitimcilere **fikir ve bilgi olarak hazırlık yapmada ulusal bir proje** geliştirmeleri için pratik bir yol haritası sunmayı hedefliyor. Gazze deneyimini bir başlangıç noktası, ümmetin aydınlık geleceğine uzanan bir ışık olarak görüyor: **"İnsanı inşa etmeden medeniyet kurulmaz!"**

"Gazze'nin enkazından bilinç doğdu; ki o fikir/bilinç, ümmetin yolunu aydınlatacak ilk ışıktır."

İthaf (İthaf Sayfası)

Bu eser…

Kalemiyle ateşin üzerine yürüyen nesle,

Harflerini yıkılmış okullarının enkazına yazan çocuklara,

Loş ışığı bilgiye dönüştüren öğretmenlere,

Ve Gazze'nin susmayan bilincine…

adanmıştır.

"Bilgi, kuşatmanın zincirini kırar;

fikir, yıkımın içinden doğan direniştir."

Giriş (Önsöz)

Hiçbir diriliş projesi **insanı** inşa etmeden başlayamaz. Çünkü insan, Allah'ın yeryüzündeki halifesidir; onun onuru ve şuuru, toplumun güç merdivenlerinin ilk basamağıdır.

Filistin bağlamında -özellikle de Gazze'de- fikrî ve bilgisel hazırlık bir "kültürel lüks" değil, **varoluşun stratejik aracıdır.**

Bu topraklarda fikir, kimlik için bir siper, eğitim ise **direnişin sessiz dili** olmuştur.

Gazze'de, anaokulundan üniversiteye, mahalle derneklerinden gönüllü atölyelere kadar her kurum, üçlü bir dengeyi korumaya çalışır: **kimlik, bilgi** ve **beceri.**

Bu çalışma, işte bu dengenin hikâyesidir. Alevlerin içinde yürütülen bir bilinç eğitiminin; kalemiyle savaşan bir toplumun tanıklığıdır.

Gazze, bize şunu öğretti:

"Fikir, ateşten doğar; düşünen insan, hür insandır."

Günümüz dünyasında bombalar, okul zillerinden önce çalıyor; acı, kelimelerden önce geliyor. Gazze bu kitapta, **"insan hazırlığının"** hikâyesini anlatıyor; öğrenmenin direniş, bilginin kimlik ve düşüncenin korunak olduğu bir deneyim.

Bu eser, **direniş toplumunun fikrî ve eğitsel inşasını** analiz eden kapsamlı bir çalışmadır.

Hazırlayan:

Müh. İsmail Abdüllatif ALISHA

Gazze – Ekim 2025

Gazze Deneyimi – Fikir ve Bilgi Hazırlığı

El-Aksa Tufanı Serisi – Toplumsal İnşa Üzerine Araştırmalar

Birinci Bölüm: Kuramsal Çerçeve ve Yöntem

İkinci Bölüm: Eğitim Süreci; Beşikten Üniversiteye

Üçüncü Bölüm: Bilgi Hazırlığının Araçları

Toplumsal İnşa Üzerine Araştırmalar:

1. Kapak ve ithaf (الغلاف والإهداء)
2. Giriş (المقدمة)
3. Birinci Bölüm – Kuramsal Temel ve Yöntem (المنهجية والفهم النظري)
4. İkinci Bölüm – Eğitim Süreci (الخطة الزمنية للتربية)
5. Üçüncü Bölüm – Bilgi Hazırlığının Araçları (أدوات الإعداد المعرفي)
6. Dördüncü Bölüm – Ruhsal ve Psikolojik Boyut (البعد النفسي والروحي)
7. Beşinci Bölüm – Etkiler ve Sonuçlar (الأثر والنتائج)
8. Altıncı Bölüm – Vaka Çalışmaları (دراسات الحالة)

9. Yedinci Bölüm – Uygulama Modelleri (النماذج التطبيقية)

10. Sekizinci Bölüm – İzleme ve Değerlendirme (آليات المتابعة والتقييم)

11. Dokuzuncu Bölüm – Zorluklar ve Engeller (التحديات والقيود)

12. Onuncu Bölüm – Öneriler ve Eylem Matrisi (التوصيات والمصفوفة التنفيذية)

13. Sonuç (الخاتمة)

14. Ek (الملحق التنفيذي)

El-Aksa Tufanı Serisi – Toplumsal İnşa Üzerine Araştırmalar

İthaf

- Kalemi ateşin karşısında tutan kuşağa,
- Harflerini yıkılmış okullarının enkazına kazıyan çocuklara,
- Sönük ışığı bir bilinç kandiline dönüştüren öğretmenlere,
- Kuşatmayı bir terbiye ve direniş feneri yapanlara...

Bu sayfalar, insana yatırım yapmanın özgürlük mücadelesinin ilk cephesi/aşaması olduğunu kanıtlayan o yüreklere ithaf edilmiştir.

Giriş

Evlerin ve okulların aynı anda yıkıldığı bir çağda, Gazze'de bazı kadınlar ve erkekler eğitimi bir ibadet, bir direniş biçimi olarak gördüler. Onlara göre fikrî hazırlık ile bilgi açısından hazırlık bir lüks değil, ümmetin varlığını sürdürmesinin ilâhî bir silahıydı.

İnsan, her dirilişin merkezidir. Zira Allah Teâlâ şöyle

buyurmaktadır:

"Allah, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltir." Bu nedenle özgürlüğün ilk basamağı taş değil, bilinç inşasıdır.

Gazze, ateş altında bir bilgi/bilinç/eğitim savaşı verdi: Kırık sıralar, yanmış defterler ve bir mum ışığında dersine devam eden çocuklar… Ama küllerin arasından dinini, vatanını ve bilgiyi/bilimi tanıyan bir nesil doğdu.

Bu çalışma, Gazze'nin eğitim tecrübesini belgelendirmeyi amaçlıyor: Bir toplumun nasıl doğduğunu, kalemle nasıl savaştığın, ilmi nasıl bir siper kıldığını ve eğitimi nasıl kimlik silahına dönüştürdüğünü belgelemeyi...

Birinci Bölüm: Kuramsal Temel ve Anlayış

Fikir ve bilgi olarak hazırlık, yalnızca bilgi aktarmak değildir; insanı düşünce, ruh ve davranış bakımından yeniden şekillendiren bütüncül bir terbiye sürecidir.

Bu hazırlık beş ana eksende özetlenebilir:

1. **Değer Hazırlığı:** İnancı, kimliği ve erdemi kalbe ve zihne nakşetmek.
2. **Bilgi Hazırlığı:** Nesli çağın gereklerine uygun faydalı bilgilerle donatmak.
3. **Beceri Hazırlığı:** Bilgiyi üretim ve hizmet aracına dönüştürmek.
4. **Sosyal Hazırlık:** Aidiyet duygusunu ve toplumsal sorumluluğu güçlendirmek.
5. **Ruhsal ve Psikolojik Hazırlık:** Korku, tehcir ve tehdide karşı iç direnci tesis etmek.

Her başarılı eğitim projesi, bu beş alanın birbiriyle uyumuna bağlıdır. Çünkü terbiye, insanın tüm yönlerini kuşatan bir mühendisliktir.

İkinci Bölüm: Eğitim Süreci; Beşikten Üniversiteye

1. Okul Öncesi Dönem (3 - 6 yaş)

Amaç: Duygusal aidiyeti inşa etmek, vatan sevgisini yerleştirmek ve ibadet bilincinin temellerini atmak.

Yöntemler:

- Kısa sûreleri şarkılar, hareketler ve oyunlarla öğretmek.
- Filistin haritasını renkli görsellerle tanıtmak, şehir isimlerini ezberletmek.
- Aile katılımını içeren "ulusal gün" etkinlikleri düzenlemek.
- Namaz, abdest ve doğruluk oyunlarıyla davranış eğitimi vermek.

Beklenen Sonuç: Adını ve kimliğini bilen, vatanını seven ve ibadetin ilk adımlarını öğrenmiş olan bir çocuk.

2. İlkokul Dönemi (7 - 12 yaş)

Amaç: Kur'an ve Siyer bilgisini derinleştirmek; disiplin, sorumluluk ve takım ruhunu geliştirmek.

Yöntemler:

- Haftalık yarışmalarla kademeli ezber programları.
- "Vatan Hikâyem" dersleri -şehitler, âlimler ve Filistinli mucitler üzerine-.
- Temizlik, düzen ve yardımlaşma temalı okul dışı etkinlikler.
- "Anneme Yardım Ediyorum" gibi küçük aile projeleri.

Sonuç: Davranış ve aidiyet arasında denge kuran, sistemli şekilde öğrenmeye hazır bir öğrenci.

3. Ortaokul Dönemi (13 - 15 yaş)

Amaç: Eleştirel düşünme becerisini, toplumsal farkındalığı ve bilinçli siyasî algıyı geliştirmek.

Yöntemler:

- Basit sosyal konular hakkında öğrenci münazaraları (temizlik, yardımlaşma, yalan vb.).
- Emek, cihad ve bilginin değerini öne çıkaran fıkıh ve siyer dersleri.
- Bilgisayar, marangozluk ve tesisat gibi küçük meslek atölyeleri.
- Mahalle hizmeti için okul temelli gönüllü gruplar.

Sonuç: Diyalog kurabilen, sorumluluk bilinci taşıyan ve "ümmet" kavramına ilk adımı atan bir gençlik.

4. Lise Dönemi (16 - 18 yaş)

Amaç: Gençleri liderliğe ve sorumluluğa hazırlamak, vatana fiilî bağlılığı derinleştirmek.

Yöntemler:

- Girişimcilik ve çağdaş teknoloji dersleri.
- Gençlik forumları ve toplumsal proje planlama atölyeleri.
- Başarılı mezunlar ve eğitim liderleriyle buluşmalar.
- Hayır kurumlarında uygulamalı stajlar.

Sonuç: İman ile bilimi, millî ruh ile mesleği birleştiren dengeli şahsiyetler.

5. Üniversite ve Yüksek Öğretim

Amaç: Liderlik düşüncesini olgunlaştırmak ve bilgiyi üretken projelere dönüştürmek.

Yöntemler:

- Kültürel ve fikrî öğrenci kulüpleri; seminerler ve gönüllülük kampanyaları.
- Eleştirel düşünce, medya ve kalkınma dersleri.
- Yerel ve uluslararası staj iş birlikleri.
- Gazze'nin direnişini bilimsel yöntemlerle belgeleyen araştırma grupları.

Sonuç: Net bir fikrî vizyona sahip, toplumuna hizmet eden kanaat önderleri ve profesyoneller.

Üçüncü Bölüm: Bilgi Hazırlığının Araçları ve Kurumsal Çerçeve

1. Câmiler

Gazze'de cami, yalnızca bir ibadet mekânı değil, aynı zamanda bir toplum üniversitesidir. Çocuk da yaşlı da orada öğrenir; bilgi de imanla birleşir.

- Düzenli hafızlık halkaları.
- Namazlardan sonra verilen kısa dersler.
- Yoksul öğrenciler için ücretsiz destek kursları.

2. Okullar

Gazze'deki müfredat, bilimi değerlerle bütünleştirir.

- Kur'an ve ulusal bilinç eğitimi.
- Okuma şenlikleri ve kültürel festivaller.
- Yaratıcılık, resim ve bilim yarışmaları.

3. Hayır Kurumları

Abluka nedeniyle doğan boşlukları doldurur:

- Öğrencilere burslar.
- Savaş sonrası psikolojik destek merkezleri.

- Beslenme ve eğitim yardımları.

4. Sendikalar ve Birlikler

Meslekî eğitim sağlar ve ekonomik dayanışmayı güçlendirir. Özellikle öğretmen ve işçi birlikleri, toplumsal bilincin direniş temellerini oluşturur.

5. Direniş Birimleri ve Gençlik Grupları

Gazze'de cihad ile bilgi birbirinden ayrılmaz. Askerî disiplin değil, sorumluluk taşıyan bilinç hedeflenir; eğitim de hizmetin ve savunmanın aracı olur.

6. Kültürel ve Medya Araçları

Okul tiyatrolarından yerel radyolara kadar her alan, bilinç inşasına hizmet eder. Gazze'de acı, unutulmak yerine hafızaya dönüştürülür.

Dördüncü Bölüm: Ruhsal ve Psikolojik Boyut

Gazze tecrübesinin kalbinde/merkezinde ruhsal hazırlık vardır. Bombaların gölgesinde yaşayan birinin, ayakta kalması için iki kat iman gerekir.

- Saldırı sonrası grup terapileri ve toplu psikolojik destek.
- Zikir ve Kur'an halkaları kalpleri huzura kavuşturur.
- Dinî söylem ile kişiler sabır, umut ve eyleme yönlendirilir. (Veya: Kişiler, dinî söylem, sabır, umut ve eyleme yönlendirilir. İlk cümle daha iyi ama iki türlü de olabilir…)

Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Güçlü mümin, Allah'a, zayıf müminden daha sevimlidir." Gazze'de bu ayetin canlı örneği doğmuştur: Ateş altında okuyan ve yıkıntıların arasında sabreden güçlü müminler.

Beşinci Bölüm: Fikrî Hazırlığın Etkileri

Olumlu Göstergeler

- Ablukaya rağmen artan eğitim oranları.
- Gönüllü gençlik girişimlerinin çoğalması.
- Öğrencilerde artan ulusal ve dinî bilinç.
- Yıkıma rağmen yüzlerce mühendis ve doktor mezunu.

Süregelen Zorluklar

- Kalıcı finansman eksikliği.
- Kurumlar arasında koordinasyon yetersizliği.
- Müfredatın yenilenme ve iş piyasasıyla bağ kurma ihtiyacı.

Altıncı Bölüm: Vaka Çalışmaları

1. Şehit Anaokulu

Gazze'nin kenar mahallelerinden birinde küçük bir anaokulu. Oyun, hafıza ve sanat birleşti. Bir yıl içinde çocukların dil becerileri %30 gelişti, aile ilişkileri güçlendi.

2. Cami Eğitim Programı

Yedi camide ücretsiz destek dersleri düzenlendi. Sonuç: Hedef bölgelerde başarısızlık oranı %40 azaldı.

3. Dijital Medya Eğitimi

Bir gençlik inisiyatifi onlarca öğrenciyi yetiştirdi. Artık farklı dillerde Gazze'nin hikâyesini anlatan medya elçileri var!

Yedinci Bölüm: Uygulama Modelleri

Okul Öncesi Haftalık Model

Gün	Dinî Etkinlik	Ulusal Etkinlik	Sanatsal Etkinlik
Pazartesi	Kısa sûre ezberi	Vatan marşı	Bayrak resmi
Salı	Peygamber kıssası	Şehir hikâyesi	Eğitim oyunu
Çarşamba	Namaz ve abdest	Grup etkinliği	El işi çalışması
Perşembe	Tekrar dersi	"Küçük Meslek" atölyesi	Ev ziyareti
Cuma	Aile günü	Aile katılımı	Sembolik ödül

Lise Düzeyi Aylık Model

- **1. Hafta:** Kişisel gelişim ve zaman yönetimi atölyesi.
- **2. Hafta:** Teknoloji eğitimi (programlama / bakım).
- **3. Hafta:** Toplumsal gönüllülük projesi.
- **4. Hafta:** "Filistin ve Dünya" temalı fikrî panel.

Sekizinci Bölüm: İzleme ve Değerlendirme (M&E)

- **Sayısal göstergeler:** Başarı oranları, katılım sayıları ve program devamlılığı.
- **Niteliksel göstergeler:** Aile memnuniyeti, özgüven artışı ve başarı öyküleri.
- **Araçlar:** Anketler, mülakatlar ve altı aylık değerlendirme raporları.
- **Geri besleme:** Üç aylık toplantılarla programların revizyonu.

Dokuzuncu Bölüm: Zorluklar ve Engeller

1. Finansman ve altyapı eksiklikleri.
2. Değişken güvenlik koşulları.
3. Kadroda teknik eğitim yetersizliği.
4. Kurumsal tekrar ve eşgüdüm sorunu.
5. Eğitimin yerel iş piyasasıyla bağlantısının zayıflığı.

Onuncu Bölüm: Öneriler ve Eylem Matrisi (1 Yıllık Plan)

Alan	Faaliyet	Süre	Önerilen Kurum
Öğretmen Eğitimi	Pedagoji ve dijital beceri kursları	12 ay	Millî Eğitim / Üniversiteler
Mobil Eğitim Altyapısı	Bilgisayarlı eğitim otobüsleri	6 ay	Sivil Toplum Kuruluşları
Akademik İş Birliği (İkinci Üniversite)	Öğrenci değişimi ve staj programları	Sürekli	Gazze / Türkiye / Katar Üniversiteleri
Meslekî Destek	Mezunlara küçük ölçekli fonlar	9 ay	Mikro Finans Kurumları
Dijital İçerik Birimi	Genç medya ekiplerinin eğitimi	6 ay	Gençlik Medya Merkezleri
Psiko-sosyal Destek	Gönüllü eğitimi ve yardım hatları	12 ay	Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri

Sonuç (Kapanış)

Gazze'nin fikir ve bilgi hazırlığı tecrübesi, insanın en güçlü silah olduğunu ispatlamıştır. Okullar yıkıldığında evler okul oldu; elektrikler kesildiğinde mum ışığı ders lambasına dönüştü. Bu tesadüf değildi, derin bir iman vizyonunun meyvesiydi:

"Şüphesiz Allah, bir topluluk kendini değiştirmedikçe, onların durumunu değiştirmez."

Gazze, fikrî hazırlığın eğitim açısından bir lüks değil, bir varoluş temeli olduğunu gösterdi. Bugün ekilen değer ve bilinç tohumları, yarın özgürlük meydanlarında çiçek açacaktır. Eğitim; burada, diploma üretmek değil; kim olduğunu ve nereye yürüdüğünü bilen bir nesil yetiştirmektir.

Ek (Uygulama Araçları Özeti)

1. Eğitim merkezleri için aylık rapor şablonu.
2. Öğrenci durum değerlendirme formu.
3. Yerel ve uluslararası ortak kurum listesi.
4. Eğitimsel etki ölçümüne yönelik ön anket örneği.

Üçüncü Bölüm: Gazze Ortamında Bilgi ve Fikir Eğitimi Sistemi

1. Bilinci Doğuran Çevre

Gazze'deki eğitim deneyimi, boşlukta doğmadı; acılarla, yıkımla ve sabırla yoğrulmuş bir ortamda şekillendi. Okul zillerine bombaların sesi karışırken; kuşatma, çocukların günlük müfredatının bir parçası hâline geldi. Ancak Gazzelinin zihni acıya kapanmadı; tam tersine, yıkıntılar arasında anlam arayışına yönelen uyanık bir akla dönüştü.

Bu ortamda, toplumsal bilinç doğdu: Eğitim yalnızca bireysel yükselme aracı değil, varoluş mücadelesinde **yumuşak bir silah** oldu. Ders, sınıfın sınırlarını aşarak **direniş bilinci**ne dönüştü; okul ise **onur ve farkındalık hücresi** oldu.

2. Direniş Olarak Eğitim

Okullar bombalandığında ve kütüphaneler yakıldığında kitabı açmak bile bir **direniş eylemine** dönüşür. Gazze'de eğitim, ulusal onurla özdeşleşmiştir; her kaldırılan kalem, Filistin anlatısının/direnişinin/hikâyesinin hâlâ canlı olduğunu haykırır.

Öğretmen yalnızca bilgi aktaran bir kişi değildir;

aynı zamanda **kimlik terbiyecisi** ve **ilke aşılayıcısıdır**. Gazze'nin müfredatında, bilgi, iman ve vatan sevgisi iç içe geçer; çocuğa, neden öğrendiğini ve kimin için öğrendiğini öğretir.

Gazze deneyimini özgün kılan şey, **bilinci beslerken ruhu ihmal etmemesidir**. Sınıfta kazanılan bilgi, hayatın içinde sınanır; yardımlaşmada, gönüllü hizmette, toplumsal dayanışmada ve kuşatma altında gösterilen sabırda.

3. Hazırlığın Kurumsal Boyutu

Gazze'de eğitimle ilgili yapılar birbiriyle örtüşen bir **bilgi ağı** oluşturur:

- **Resmî okullar:** Eğitim Bakanlığı, ulusal müfredatla birlikte ruhsal dayanıklılığı da artırmaya çalışır.
- **Sivil ve hareket kökenli kurumlar:** Gençlik ve liderlik eğitimleriyle dinî bilinç, toplumsal sorumluluk ve sahada çalışma kültürünü birleştirir.
- **Camiler ve Kur'an merkezleri:** Eğitimin ruhsal yönünü korur, sabır, dayanışma ve aidiyet değerlerini yerleştirir.
- **Üniversiteler:** Düşünce ve pratiğin laboratuvarlarıdır; bilime inanmış, dünyaya açık ama köklerine ve davasına bağlı nesiller yetiştirir.

4. Kolektif Bilinç Olarak Eğitim

Gazze deneyimi, eğitimi "kurumsal bir meslek"ten öte, **"toplumsal bir proje"** olarak yeniden tanımladı.

Her ev bir okul, her sokak bir değer meydanı hâline geldi.

Çocuk, annesinden; yoklukta vermeyi; babasından, kuşatma altında sabrı; şehit komşusundan da vatan sevgisini öğrendi.

Böylece fikrin ve bilginin hazırlanması yalnızca resmî müfredata bağlı kalmadı; **halk hafızası**, ümmetin küçük bir birimini (veya: az bir milleti) (Gazze'nin) vicdanını şekillendiren asıl öğretmen oldu.

5. Akıl ve Kalp Dengesi

Bu sistemin en belirgin özelliği, **eleştirel akıl ile inanan kalbi birleştirmesidir.** Zihin yalnızca bilgiyle değil, düşünme, sorgulama ve diyalog yeteneğiyle de beslenir. Ama bu süreçte, imanın sıcaklığı asla kaybolmaz.

Böylece **"direniş düşüncesi"** nesli doğmuştur; teknoloji ile imanı, bilgi ile davayı, dil ile kimliği birleştiren bir nesil...

Dördüncü Bölüm: Kurumlar, Programlar ve Müfredat

1. Eğitimden Oluşuma

Gazze'de fikrî hazırlık yalnızca okul ve üniversite duvarları arasında kalmadı; toplumun tüm yaşam alanlarına yayıldı. Eğitimciler ve davet önderleri, zihinsel bağışıklığın yalnızca bilgi aktarımıyla değil, **bilinçli insanın inşasıyla** sağlanacağını kavradılar.

Bu yüzden, klasik "öğretim" anlayışı yerine **"oluşum" (teşekkül)** felsefesi doğdu. Çünkü farkındalığı olmayan bir öğrenme, sadece ezberleyen bir makine üretir. Oysa **oluşmuş insan**; düşünen, sorgulayan, yönlendiren ve üreten insandır.

2. Hazırlığın Kurumsal Taşıyıcıları

Gazze'de fikir ve bilgi hazırlığını omuzlayan kurumlar, birbirini tamamlayan **dört temel eksen** üzerinde şekillenmiştir:

a. Resmî Eğitim Kurumları

Okullar, üniversiteler ve teknik enstitülerden oluşur. Bu kurumların amacı;

- Müfredatta **ulusal ve dinî aidiyeti** güçlendirmek,

- Akademik bilgiyi **Filistin gerçekliği** ile ilişkilendirmek,
- Teorik bilgiyi toplumsal hizmetle bütünleştiren mezunlar yetiştirmektir.

Örneğin, **İslam Üniversitesi**, **El-Aksa Üniversitesi** ve **Uygulamalı Bilimler Koleji**, kuşatma şartlarına uygun özel bölümler geliştirdiler: Kriz yönetimi, direniş medyası, kuşatma altında sürdürülebilir kalkınma, toplum eğitimi ve uygulamalı bilimsel araştırma gibi alanlar.

b. Hareket ve Gençlik Kurumları

Bunlar, davet ve toplumsal hareketlere bağlı kurumlar olup, liderlik ve kimlik eğitimini hedefler. Genellikle haftalık veya mevsimlik **bilinç kampları ve seminerler** düzenlerler.

Bu kurumların başlıca faaliyetleri:

- İnanç, kimlik ve ahlak temelli haftalık kültür dersleri,
- Eleştirel düşünce, yönetim, medya ve kişisel gelişim atölyeleri,
- Manevî disiplin ile pratik çalışmayı birleştiren yaz kamplarıdır.

Böylece, fikir ile görev bilincini birleştiren, kültürü bir **cihadî sorumluluk** olarak gören bilinçli gençlik elitleri yetişmiştir.

c. Toplumsal ve Araştırma Merkezleri

Araştırma, kadın, aile ve toplum merkezleri bu kategoriye

girer. Bu merkezler, **uygulamalı bilginin** üretim alanlarıdır. Toplumu koruyucu konularda -dijital eğitim, kimlik bilinci, medya okuryazarlığı ve kültürel işgalden korunma- araştırmalar yapar ve farkındalık programları sunarlar.

Bu merkezler, "düşüncenin hayatta kalma aracı olduğu" fikrini pratiğe dönüştürür.

d. Resmî Olmayan Platformlar

Camiler, gönüllü dernekler, gençlik kampları, sokaklar ve sosyal medya -ki hepsi yeni bir **eğitim sahasına** dönüştü-.

Artık davetçi, öğretmen, dijital aktivist, hatta bombardıman altındaki çocuğun kendi hikâyesini anlatışı bile **bilinç üretiminin** bir parçasıdır.

Böylece "kurum" kavramı, idarî bir çerçeveden çıkarak **toplumsal bilincin geniş alanına** taşınmıştır.

3. Programlar ve Müfredatlar

Gazze, tüm kuşatmaya rağmen, **insan inşasına** odaklanan özgün programlar geliştirmiştir.

a. Okul Müfredatı

- Günlük derslere **ulusal kimlik temalarını** dâhil etmek,
- Filistin tarihini edebî ve pedagojik derslerle bütünleştirmek,
- Ezber yerine araştırma ve proje temelli öğrenmeyi teşvik etmek.

b. Hareket ve Fikrî Müfredat

Bu müfredat, davet kurumlarının kadrolarını hazırlamak için tasarlanmıştır. Dört ana bileşenden oluşur:

- İnanç ve iman eğitimi,
- Genel İslam kültürü,
- Davanın siyasî bilinci,
- Liderlik ve örgütlenme eğitimi.

Bu model hem davetçi hem de toplum önderi olan bilinçli şahsiyetleryetiştirmiştir.

c. Üniversite ve Toplum Müfredatı

Gazze'deki üniversiteler, çağın ruhuna uygun dersler açtı: **İslam Kültürü**, **İnsan Hakları**, **Kalkınma ve Toplum**, **Fikrî Güvenlik** gibi. Bu dersler, öğrenciyi pasif bir alıcı olmaktan çıkarıp araştıran, sorgulayan ve bilinçli bir birey hâline getirdi.

4. Kuşatma Altında Yaratıcılık

Gazze deneyiminin en önemli yanı, **krizin içinden fikir üretmesidir.** Kapılar kapandığında ve fonlar azaldığında, yerel inisiyatifler boşluğu doldurmuştur:

- Camilerde ve halk kahvehanelerinde düşünce kulüpleri,
- Liderlerin hatıratlarını inceleyen okuma halkaları,
- Dijital ortamda direniş içerikleri üreten gençlik girişimleri.

Böylece kuşatma, **fikrî yaratıcılığın itici gücü** hâline geldi. Gençler, halk bilincinin yeni öğretmenleri oldu.

5. Bölüm Özeti

Gazze'deki fikir ve bilgi hazırlığı, tek bir bakanlık veya kurumun projesi değil; **toplumun tamamının etkileşimli bir eseri**dir.

Anne ile öğretmen, öğrenci ile imam, üniversite ile kamp, okul ile dijital platform; hepsi aynı zincirin halkalarıdır.

Bu kurumsal–toplumsal etkileşim, dünyanın en zor koşullarında bile **direniş düşüncesini** ve **sağlam kimliği** üretmiştir.

Beşinci Bölüm: Fikrî Meydan Okumalar ve Düşünsel Sızmalar

1. Bilinç Üzerindeki Savaş

Gazze'deki savaş artık sadece evleri değil, **zihinleri de bombalıyor.** İşgalci güç, askerî üstünlüğün kalıcı zafer getirmediğini anlayınca, asıl savaşın **Filistinli insanın bilincinde** kazanılacağını fark etti.

Bu yüzden medya, psikoloji ve dijital ağlar üzerinden bir "fikir savaşı" başlattı.

Amaç:

- Umutsuzluk ve çaresizlik kültürünü yaymak,
- Direnişin imajını karalamak,
- Kuşaklar arasında güven ve anlam bağını koparmak,
- Dijital alanı yanlış, eksik ya da yıkıcı mesajlarla doldurmak.

Bu "yumuşak savaşın" hedefi, direnişin ön saflarındaki insanı yenmektir; yani, **asker yenmeden önce insanın içini teslim almaktır.**

2. Dijital Küreselleşmenin Meydan Okuması

Teknoloji, Gazzeli gençlere, dünyaya açılan bir pencere

sundu; ama aynı pencereden kültürel fırtınalar da içeri girdi.

Sosyal medya platformları, dinin çağrısıyla tüketim kültürünün cazibesi arasında büyük bir çelişki alanı hâline geldi.

Bununla birlikte, Gazze gençliği bu alanı bir **fikir direnişi sahasına** çevirdi:

- Gerçek Filistin anlatısını/direnişini/hikâyesini yaymak,
- Siyonist işgalin suçlarını belgelendirmek,
- Küresel kamuoyuna doğru bilgi aktarmak için dijital araçları kullandı.

Böylece sosyal medya, hem bir tehdit hem de bir fırsat olarak; **bilinçli kullanıldığında direnişin yeni cephesi** oldu.

3. Finansal Baskı ve Fikrin Yönlendirilmesi

Gazze'deki eğitim ve kültür kurumlarının karşılaştığı en tehlikeli meydan okumalardan biri, **koşullu dış finansmandır.**

Bazı uluslararası fonlar ve kuruluşlar, desteklerini kültürel içerik üzerinde değişiklik şartına bağlamışlardır:

- Direnişle veya ulusal kimlikle ilgili bölümlerin çıkarılması,
- "Tarafsız kültür" veya "barış eğitimi" gibi içi boşaltılmış Batılı kavramların dayatılması,
- Dinin toplumsal rolünün zayıflatılması.

Ancak Gazze'deki kurumlar, farkındalığı yüksek

bir toplumsal bilinçle bu tuzaklara karşı direndiler. Programlarını hem **insanî iş birliğ**ini hem de **kültürel bağımsızlığı** koruyacak şekilde yeniden tasarladılar. Bu yönüyle Gazze, **kendi benliğini koruyarak ayakta kalmanın** evrensel örneği oldu.

4. Psikolojik ve Fikrî Yorgunluk

Uzun süren kuşatma, elektrik kesintileri, ağır geçim koşulları… Tüm bunlar genç nesillerde yorgunluk ve tükenmişlik yarattı. Gündelik yaşamda hayatta kalma çabası, entelektüel inşa sürecini zayıflatabiliyor.

Ama şaşırtıcı olan şudur: Aynı acılar, **içsel bir direniş gücü** de doğurdu. Gazze'de okuma, yazma ve tartışma; bir "entelektüel lüks" değil, **psikolojik bir direniş biçimi** hâline geldi.

Yıkıntıların ortasında mum ışığında okuyan gençler ile karanlığa inat yazı yazan araştırmacılar, bilincin sönmeyeceğini kanıtladılar.

5. Kültürel ve Medya Sızmaları

Bazı dış medya projeleri, Filistinli gençlerin bilincini yeniden şekillendirmeyi hedefledi:

- Yönlendirilmiş diziler,
- Eğlence programlarıyla boşaltılmış "millî duygu,"
- Direnişin meşruiyetini sorgulayan uluslararası raporlar…

Fakat Gazze, bu saldırılara **bilgi ve medya farkındalığıyla**

karşılık verdi. Yeni nesil gençler, dijital alanda karşı anlatısını/hikâyesini oluşturdu:

- Yerel medya platformları "direniş bilinci"ni yaydı,
- Üniversite öğrencileri belgeseller çekti,
- İngilizce yayın yapan sayfalar işgalin yalanlarını ifşa etti.

Az imkânla ama güçlü bir ruhla, Gazze halkı **kendi medya savunma hattını** kurdu.

6. Kuşak Farkı ve İçsel Meydan Okuma

Toplumun içinden doğan bir başka sınav da, **kuşaklar arası öncelik farkıdır.** Sürekli savaşın ve belirsizliğin içinde büyüyen gençler, bazen "istikrarı" ideallerin önüne koyabiliyor. Bazıları için güvenli bir iş, fikirden daha değerli olabiliyor.

Bu durumda, eğitim kurumlarına düşen görev; genç bireyin **kişisel anlam arayışını**, yeniden toplumun **kolektif amacına** bağlamaktır Diyalog, düşünce atölyeleri ve bilinç seminerleriyle "Biz neden yaşıyoruz? Kimin için öğreniyoruz?" soruları yeniden canlandırıldı.

7. Bölüm Özeti

Gazze'nin karşılaştığı fikrî meydan okumalar, yalnızca dış tehditler değil, **içsel sınavlardır** da aynı zamanda. Birçok güç, Filistinli insanın içindeki anlamı kırmak istedi; ama Gazze bu anlamı yeniden inşa etti.

Çünkü burada düşünmek, **direnmekle eş anlamlıdır.**

Bilgi üretmek, toplumu korumanın bir şeklidir. Öğrenmek, mesajı yaşatmaktır.

Tüm baskılara rağmen, Gazze'deki fikrî hazırlık; **içeriden sömürgeleşmeye direnen bilincin sesi** olarak kalmıştır.

Altıncı Bölüm: Fikrî ve Bilgisel Hazırlıkta Ulusal Bir Projeye Doğru

1. Deneyimden Projeye

Gazze'nin fikir ve bilgi alanındaki çabası, yerel bir istisna değil; **bilinç temelli bir uyanış modeli**dir.

Gazze halkı, kuşatmanın her biçimine sabır ve üretimle karşılık vererek, ümmetin yeniden doğuşunun bir örneğini sundu.

Ancak en güçlü deneyim bile, kurumsal bir projeye dönüşmediği sürece kalıcı olamaz. Bu nedenle Gazze'nin deneyimi, **ulusal ölçekte örgütlenmiş bir fikrî hazırlık projesine** dönüştürülmelidir.

2. Ulusal Fikrî Hazırlık Projesinin Temel Dayanakları

Bu proje, beş stratejik temele dayanır:

a. Birleştirici Kimlik

Fikrî hazırlık hem **manevî hem de ulusal köklerden** beslenmelidir. İslamî değerler ile insanî duyarlılığı, Filistin kimliği ile evrensel ufku birleştiren bir bilinç.

Bu kimlik, bireyi ümmetin merkezine taşır; aidiyet ile özgürlüğü, gurur ile tevazuyu bir arada yaşatır.

b. Kurumsal Yöntem ve Eşgüdüm

Proje, bütüncül bir eğitim-idare zihniyetiyle yönetilmelidir. Şu kurumlar arasında iş birliği esastır:

- Eğitim, Kültür ve Vakıflar Bakanlıkları,
- Üniversiteler ve araştırma merkezleri,
- Sivil toplum ve davet kurumları.

Bu yapılar, **ortak bir ulusal vizyon** altında koordineli çalışmalı; tekrarlayan değil, tamamlayıcı roller üstlenmelidir.

c. Dijital Bilgi Güçlenmesi

Teknoloji çağında fikrî hazırlık, dijital alanda da **direnişin sesi** olmalıdır.

- Gazze deneyimini dünyaya tanıtan eğitim platformları,
- Kimlik bilincini pekiştiren interaktif dijital müfredatlar,
- Online eğitimlerle, düşünsel savunmayı küresel düzleme taşıyan genç kuşaklar…

Bu sayede, "dijital işgal"e karşı **dijital bilinç direnişi** inşa edilir.

d. Bilimsel Araştırma ve Sürekli Değerlendirme

Fikir yalnızca heyecanla değil, **akılcı planlama ve gözlemle** yaşar. Bu nedenle bir **Ulusal Bilgi ve Fikir Araştırma Merkezi** kurulmalıdır. Görevleri şunlar olmalıdır:

- Eğitim politikalarını değerlendirmek,
- Toplumdaki fikrî eğilimleri gözlemlemek,
- Kültürel sızmalara karşı önleyici stratejiler geliştirmek.

Böylece fikrî hazırlık, sadece pedagojik değil, **ulusal bilinç politikası** hâline gelir.

e. Bölgesel ve Uluslararası Ortaklık

Gazze yalnız değildir; İslam ümmetinin ve insanlık ailesinin bir parçasıdır.

Bu bağlamda iş birliği ağları kurulmalıdır:

- Türkiye, Malezya ve Katar gibi destekçi ülkelerin üniversiteleriyle,
- Eğitim ve kimlik temelli uluslararası kuruluşlarla,
- Yurt dışındaki Filistin diasporasıyla bilgi paylaşımı.

Bu şekilde, Gazze deneyimi **Arap-İslam dünyasının ortak eğitim modeli**ne dönüşebilir.

3. Stratejik Amaçlar

1. Eleştirel düşünen, inançlı, disiplinli ve **bilinçli insanı** yetiştirmek.
2. Toplumu, kültürel ve fikrî istilalara karşı **değer temelli** korumak.
3. Bilgiyi üretken eyleme dönüştürmek; bilimi direnişin bir parçası yapmak.

4. Dışa bağımlı değil, **yerel araştırmaya dayalı bilgi üretimi** sağlamak.
5. Bilgiyi ibadet ve öğrenmeyi özgürlük yolu gören **misyoner bir nesil** yetiştirmek.

4. Uygulama Araçları

Sloganda kalmaması için proje, **uygulanabilir araçlara** dayanmalıdır:

- Her yaş grubuna özel beş yıllık ulusal fikir-eğitim planı,
- Okul ve üniversitelerde **birleştirilmiş Filistin kimliği müfredatı**,
- **Fikrî Hazırlık Ulusal Akademisi** -ki davetçi, araştırmacı ve eğitmen yetiştiren merkez-,
- Gençlere yönelik dijital içerik üretim platformları,
- Akademisyenlerin, eğitimcilerin ve karar vericilerin katıldığı **ulusal düşünce forumları**.

5. Fikrî Hazırlığın İnsanî Boyutu

Bu proje, yalnızca "entelektüeller" yetiştirmeyi değil, **kalbiyle düşünen insan** yetiştirmeyi hedefler.

Çünkü kalpsiz bir akıl medeniyet kuramaz; fakatsız bir duygu da bilinci inşa edemez.

Gazze'de merhamet, bilgiyle; ilim, kanla; iman da eylemle birleşti.

Ve bu birleşim, dünyaya şu mesajı verdi: **"Özgürlük, bir fikirdir; silahtan önce doğar."**

6. Ulusal Eğitim Sözleşmesine Doğru

Fikrî ve bilgisel hazırlığın ulusal projeye dönüşmesi için, yeni bir **ulusal eğitim sözleşmesi** gereklidir:

- **Devlet**, politika ve finansmanla,
- **Kurumlar**, uzmanlık ve deneyimle,
- **Aile**, çocukta ilk değerleri yerleştirmekle,
- **Gençler** de enerjileri ve yenilikçi fikirleriyle katkı sunmalıdır.

Bu sözleşme, **Filistin'in bilinç misakı** olacaktır; insanı özgürleştiren, bilinci savunma hattına dönüştüren bir ahit.

7. Genel Özet

Gazze bize yalnızca **silahlı direnişi** değil, **fikrî direnişi** de öğretti.

Kuşatma, bilinci susturamadı, yoksulluk, fikri öldüremedi. Çünkü fikir, umutla birleştiğinde **ölümsüzdür.**

Bu çalışma, yalnız Gazze için değil, tüm ümmet için bir çağrıdır: **"İnsanı inşa edin; zafer kendiliğinden gelecektir!"**

Genel Sonuç (Kapanış)

Bismillahirrahmanirrahim

Hamdolsun; ilmi, bir nur; fikri de bir uyanış vesilesi kılan Allah'a. Salât ve selâm, kalemi kılıcından önce taşıyan, sözüyle iman devleti kuran öğretmenlerin öğretmeni Hz. Muhammed'e olsun.

Zamanımızda savaşlar artık yalnızca meydanlarda değil, **zihinlerde** de yürütülüyor Ve işte Gazze, dünyaya şu hakikati haykırdı: Eğer fikir, imanla kök salarsa, demirden de ateşten de güçlü olur.

Gazze'deki eğitim, yıkımın ortasında bir **hayat eylemi**ne dönüştü. Öğretmenler, taş üzerine yazdı; çocuklar, sirenler arasında Kur'an ezberledi; üniversiteler, molozların gölgesinde araştırma yaptı.

Bu sahneler istisna değil, **kesintisiz bir bilinç destanıydı.** Bir milletin, fikrini koruduğu sürece asla yenilmeyeceğini ispatladı.

Gazze'deki fikrî hazırlık, soğuk akademik bir proje değil; ölüme karşı direnen **yaşam iradesinin** adıydı. Okul, cami, ev, kamp ve dijital dünya birleşerek **özgür insanın** yeniden inşasını hedefledi.

Veoinsan;okumayı,işbulmakiçindeğil,fikrikorumakiçin; öğrenmeyi, kaçış için değil, **vatanı yeniden kurmak için** öğrendi.

Gazze'de yeni bir eğitim okulu doğdu: **Bilincin Direniş Okulu.** Burada savunma hattı; duvar değil, düşüncedir. Ve dürüst fikir, bütün bombalardan daha kalıcıdır.

Bu deneyim, yalnızca Gazze'nin değil, insanlığın önüne konulmuş yeni bir medeniyet çağrısıdır: **"Düşünmeyi, Gazze gibi öğrenin; öğretmeyi, Gazze gibi sevin; direnin, çünkü Allah sabredenlerle beraberdir."**

Yönetsel Özet

Araştırmanın Başlığı: *Fikir ve Bilgi Hazırlığı; Gazze Deneyimi*
Hazırlayan: Müh. İsmail Abdüllatif el-Eşkar
Yer ve Tarih: Gazze – Ekim 2025

1. Araştırmanın Arka Planı

Bu çalışma, özgürlük mücadelesinin yalnızca askerî değil, aynı zamanda **fikrî bir savaş** olduğu bilinciyle doğdu. Gazze, işgalin ortasında eğitimi bir direniş eylemine, fikri bir **kimlik kalkanına** dönüştürdü. Bu araştırma, Gazze'nin bu deneyimini analiz ederek, onun güçlü yönlerini ortaya koymayı ve diğer toplumlara örnek teşkil etmeyi amaçlar.

2. Sorun ve Önemi

Bugün Arap-İslam toplumları hem **fizikî saldırıya** hem de **kültürel istilaya** maruz kalmaktadır. Gazze, bu iki cephede de **bilinçli eğitim** yoluyla direnebilmiş ender örneklerden biridir. Bu nedenle bu çalışma, kimlik bunalımı ve parçalanma yaşayan toplumlar için uygulanabilir bir **insan inşa modeli** sunar.

3. Araştırmanın Amaçları

1. Direniş bağlamında fikrî hazırlık kavramını çözümlemek.
2. Eğitim, gençlik ve toplumsal kurumların bilinç inşasındaki rolünü belirlemek.
3. Kuşatma ve dijitalleşme çağında gençliği tehdit eden fikrî riskleri analiz etmek.
4. Gazze deneyiminden çıkarılan ilkeleri ulusal bir projeye dönüştürmek.
5. Fikrî hazırlığın geleceği için stratejik bir vizyon önermek.

4. Yöntem

Araştırma, **analitik-betimsel yöntemle** hazırlanmıştır.

- Eğitim belgeleri, toplumsal metinler ve alan gözlemleri incelenmiştir.
- Okul, üniversite, gençlik merkezi ve sivil kurumların uygulamaları analiz edilmiştir.
- Lübnan, Cezayir ve Bosna gibi benzer direniş deneyimleriyle karşılaştırmalar yapılmıştır. Ayrıca analizlerde **insanî-duygusal boyut** da kullanılarak, Gazze'nin özgün ruhu korunmuştur.

5. Temel Bulgular

1. Direniş bilinci, fikrî hazırlığın özüdür; eğitim Gazze'de

varoluşun bir aracıdır.

2. Toplumun her birimi -okul, cami, aile, medya- eğitim sürecinin aktif birer parçasıdır.
3. Müfredat ve gençlik kurumları, kimlik ve ulusal ruhun kalelerini oluşturmuştur.
4. Dijitalleşme, fon baskısı ve psikolojik yorgunluk gibi meydan okumalar, **bilinçle ve yaratıcılıkla** aşılmıştır.
5. Gazze deneyimi, yoksulluk ve kuşatma altında bile **insan merkezli bağımsız bir eğitim modelinin** mümkün olduğunu göstermiştir.

6. Öneriler ve Politika Tavsiyeleri

1. **Ulusal Fikrî Hazırlık Merkezi** kurulmalı; araştırma, planlama ve müfredat üretimi buradan yönetilmelidir.
2. **Kimlik ve direniş bilinci**, okul ve üniversite müfredatına resmî biçimde entegre edilmelidir.
3. Gençler için **dijital fikir platformları** oluşturulmalı; Filistin anlatısı/hikâyesi/direnişi çağın diliyle yayılmalıdır.
4. Fikrî, eğitimsel ve toplumsal direniş üzerine **bilimsel araştırmalar** desteklenmelidir.
5. Gazze deneyimi, diğer İslam ülkeleriyle iş birliği içinde **uluslararası bir eğitim modeli** olarak tanıtılmalıdır.

7. Genel Sonuç

Gazze'nin fikrî hazırlık deneyimi, çağımızın en saf **medeniyet direnişi** örneklerinden biridir. Tanklar fikirleri ezemedi; yoksulluk inancı öldüremedi. Çünkü düşünce, **sabırla beslendiğinde**, sonsuza kadar yaşar.

Bu çalışmanın çağrısı şudur:
"İnsanı özgürleştirin ki vatan da özgürleşsin. Çünkü sabırla yoğrulan fikir, özgür yarınları inşa eder."